

Datum
7 februari 2024

Ons kenmerk
-

Betreft / Onderwerp
Inbreng FNV t.b.v. internetconsultatie Wet afschaffing abonnementstarief -
Wmo 2015

Doorkiesnummer
06 12276919

Email contactpersoon
Amel.namane@fnv.nl

Bijlage(n)

Inbreng FNV t.b.v. internetconsultatie Wet afschaffing abonnementstarief Wmo 2015

1. De FNV heeft eerder aangegeven dat mensen met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum vrijgesteld zouden moeten worden van de eigen bijdrage Wmo. Daarnaast vinden we dat mensen met een hoger inkomen naar draagkracht een eigen bijdrage zouden moeten betalen.

Door de regering is besloten om een integraal abonnementstarief in te voeren, met als gevolg een toename van het gebruik van de Wmo-voorzieningen. Gewaarschuwd is ook dat dit negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de mensen met een laag inkomen die afhankelijk zijn van Wmo-ondersteuning. Immers, gemeenten zullen door de toename de regels aanscherpen zodat men minder gemakkelijk een beroep doet op de gemeente voor Wmo-hulpverlening.

Zowel de 'aanziugende werking' vanuit de hogere inkomens is uitgekomen gezien de toename van het gebruik van de Wmo door de hogere inkomens, als het feit dat mensen met een jaarinkomen van €20.000 of lager minder gebruik maken van de Wmo-ondersteuning (zie memorie van toelichting blz. 9 en 10). De FNV vindt dat nieuw beleid dit moet corrigeren.

2. Met de invoering van deze regeling wordt toch weer bezuinigd op de uitvoering van de Wmo. Het wordt nu genoemd een structurele (netto-)kostendaling die "gedeeltelijk uitgenomen wordt uit het Gemeentefonds". De FNV is van mening dat deze bezuiniging van 390 miljoen niet door moet gaan maar structureel ingezet moet worden ter verbetering van de uitvoering van de Wmo.
3. Het stoort de FNV dat een analyse van de cijfers zo eenzijdig gericht wordt op de financiële en beheersmatige kant van de uitvoering van de Wmo en hoe de kosten ervan omlaag gebracht kunnen worden. Terwijl er nog veel is wat verbeterd moet worden in de ondersteuning die mensen krijgen. In de uitvoering wordt de FNV geconfronteerd met een doelgroep van mensen die

veel ondersteuning nodig heeft om een hulpvraag te melden en ondersteuning te krijgen die recht doet aan hun situatie. Het is de groep die weinig zelfredzaam is als het gaat om de ingewikkelde regels van de Wmo. Een Wmo die door gemeenten met steeds meer barrières werd voorzien om de kosten te drukken.

Barrières die gemeenten opwerpen om te voorkomen dat mensen met een hoog inkomen gebruik maken van de Wmo, hebben ook effect op mensen met een lager inkomen. Gemeenten zouden mensen die een beroep doen op maatwerkindicatie meer hulp moeten bieden, met name als het gaat om kwetsbare ouderen of mensen met een beperking. In elke gemeente worden verschillende maatregelen genomen om te voorkomen dat men gebruik maakt van de Wmo. De ondersteuning die mensen nodig hebben verschilt niet per gemeente, maar de mogelijkheid om deze daadwerkelijk te krijgen wel.

Het voorstel wat nu voorligt houdt het bovenstaande in stand met de argumentatie dat gemeenten het beste kunnen beslissen hoe lokaal invulling gegeven kan worden aan de Wmo. Maar het sociaal minimum verschilt niet per gemeente, en de boodschappen zijn ook niet goedkoper in een andere woonplaats. De FNV vindt dat in het hele land mensen met inkomen lager dan 150% van het sociaal minimum vrijgesteld moeten worden van het betalen van een eigen bijdrage voor maatwerkindicatie in het kader van de Wmo. Ook voor maatwerkindicaties die opgenomen zijn als algemene voorziening met een duurzame hulpverleningsrelatie. De FNV vindt dat beleid erop gericht moet zijn dat mensen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben, onafhankelijk van in welke gemeente ze wonen.

4. Landelijk wordt vastgesteld hoe gemeenten om moeten gaan met de start en beëindiging van de maatzorgindicatie. Ook is er een pauzemogelijkheid. In de uitvoering zien we dat door ziekte of vakantie in veel gevallen geen hulp gegeven wordt, of dat een vakantiekracht wordt ingezet zonder voldoende kennis van zaken. Men betaalt wel de eigen bijdrage, ook als (door overmacht) men korter dan een aangesloten periode van 4 weken geen hulp krijgt. Dit wordt ervaren als onrecht. Klachten worden niet altijd behandeld, en er wordt regelmatig gewezen op een tekort aan arbeidskrachten. Landelijk moet bepaald worden dat voor deze gevallen een (gemeentelijke) beleidsregel moet worden vastgesteld.
5. In de memorie van toelichting wordt het rapport van de WRR 'Weten is nog geen doen' uit 2017 aangehaald. Aangehaald wordt dat in de systematiek van de bepaling van de eigen bijdrage een beroep gedaan wordt op het doenvermogen. Zo wordt bijvoorbeeld de bijdrage bepaald op basis van het inkomen van twee kalenderjaren geleden. Wanneer mensen in inkomen achteruit zijn gegaan, moeten ze zelf actief aangeven dat de bijdrage op basis van hun huidige lagere inkomen moet worden bepaald. Het leidt tot situaties waarin mensen die bijvoorbeeld door ziekte, afkeuring, verlies van werk of RVU een lager inkomen hebben te veel eigen bijdrage betalen.

In de samenvatting van het rapport van de WRR wordt een grafiek gegeven over redzaamheid in relatie tot opleiding. Wat opvalt, is dat het aantal mensen dat beter redzaam zijn veel hoger is bij mensen met een hogere opleiding, dan bij een lagere. Dit komt onder meer tot uiting in het feit dat zij meer succes hebben als zij een aanvraag indienen voor Wmo, en makkelijker barrières kunnen omzeilen die door de gemeenten zijn opgeworpen.

De regels voor de Wmo en het daarmee samenhangende beleid van de gemeente zijn ingewikkeld en niet voor iedereen te overzien en te begrijpen. Mensen die meer verdienen dan 150% van het

sociaal minimum, en dus niet vrijgesteld zijn van een eigen bijdrage, moeten ondersteuning kunnen krijgen via het CAK als het gaat om de vaststelling van de bijdrage. Dit moet meer zijn dan een telefonisch contact of een digitale tool. Organisaties die aan deze groep ondersteuning geven, moeten hiervoor gefaciliteerd worden.

6. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat in 100.000 situaties mensen de maatwerkindicatie opzeggen en zelf zorgen voor de huishoudelijke zorg. De FNV wil niet dat de markt voor grijs of zwart werken wordt vergroot. Met name vrouwen bouwen hiermee geen pensioen op, en bij ziekte of vakanties wordt er niet doorbetaald. Schrap daarom de regeling 'Dienstverlening aan huis' waarbij een particulier, voor huishoudelijk werk voor maximaal 3 dagen per week, niet hoeft door te geven wie er werkt en geen loonheffingen hoeft in te houden en te betalen.